Besluit van [datum…], houdende wijziging van het Besluit digitale overheid in verband met regels over DigiD Zakelijk Belastingdienst

Wij Willem-Alexander, bij de gratie Gods, Koning der Nederlanden, Prins van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van … 2026, nr..../CZW/SB;

Gelet op de artikelen 5, vijfde lid, en 16, vierde lid, van de Wet digitale overheid;

De Afdeling advisering van de Raad van State gehoord (advies van.... 2026, nr WO...);

Gezien het nader rapport van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van.... 2026 nr …/CZW/SB;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel I

Het Besluit digitale overheid wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 worden in de alfabetische volgorde de volgende begrippen ingevoegd:

- *gebruiker van DigiD Zakelijk Belastingdienst*: een natuurlijk persoon die gebruik maakt van de voorziening, bedoeld in artikel 1b;

- *Kamer van Koophandel*: de Kamer van Koophandel, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de Wet op de Kamer van Koophandel.

B

Na artikel 1a wordt een nieuw hoofdstuk 1a ingevoegd, luidende:

Hoofdstuk 1a. Voorziening DigiD Zakelijk Belastingdienst

Artikel 1b. Voorziening DigiD Zakelijk Belastingdienst

Onverminderd artikel 5 van de wet draagt Onze Minister zorg voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van een voorziening die het mogelijk maakt dat aan de Belastingdienst een elektronische verklaring wordt afgegeven, waaruit blijkt dat een natuurlijke persoon volledig zelfstandig bevoegd is om namens een onderneming of rechtspersoon te handelen voor de toegang tot elektronische dienstverlening van de Belastingdienst op Mijn Belastingdienst Zakelijk.

C

Na artikel 2 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2a. Persoonsgegevens DigiD Zakelijk Belastingdienst

Onze Minister verwerkt voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking, beveiliging en betrouwbaarheid van de voorziening bedoeld in artikel 1b de volgende persoonsgegevens:

a. over gebruikers van DigiD Zakelijk Belastingdienst:

1°. een nummer dat ter identificatie van een persoon kan worden gebruikt of tot een persoon kan worden herleid, waaronder het burgerservicenummer of een versleutelde of afgeleide vorm daarvan;
2°. de gebruiksgegevens, waaronder het IP-adres en de kenmerken van de gebruikte software en hardware van het apparaat waarmee die gebruiker is ingelogd, handelingen van die gebruiker, het door de Belastingdienst gekozen authenticatieniveau, sessiegegevens, waaronder cookies, en overige gegevens met betrekking tot het soort, tijdstip en kenmerken van het gebruik;
3°. het gegeven dat die gebruiker voor een rechtspersoon of onderneming in wil loggen;
4°. het gegeven dat die gebruiker volledig zelfstandig bevoegd is om te handelen namens een rechtspersoon of onderneming;
5°. gegevens die relevant zijn voor de adequate werking van de voorziening, waaronder in ieder geval de kenmerken van de door die gebruiker gebruikte software en hardware;

b. over de rechtspersoon of onderneming waarvoor de gebruiker van DigiD Zakelijk Belastingdienst in wil loggen: de door de Kamer van Koophandel, bedoeld in artikel 2 van de Wet op de Kamer van Koophandel, aan de rechtspersoon of een onderneming toegekende unieke nummers.

D

Aan artikel 6 wordt een lid toegevoegd, luidende:

3. Onze Minister verstrekt aan de voorziening, bedoeld in artikel 1b, het burgerservicenummer.

E

Na artikel 6 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 6a. Verstrekkingen in verband met DigiD Zakelijk Belastingdienst

Onze Minister verstrekt:

a. aan de Kamer van Koophandel ten behoeve van het verkrijgen van een verklaring over de bevoegdheid van een natuurlijke persoon om te handelen namens een rechtspersoon of onderneming:
1°. van de gebruiker van DigiD Zakelijk Belastingdienst: het burgerservicenummer;
2°. over de rechtspersoon of onderneming waarvoor de gebruiker van DigiD Zakelijk Belastingdienst in wil loggen: de nummers, bedoeld in artikel 2a, onderdeel b;

b. op verzoek van de Belastingdienst aan de Belastingdienst een verklaring dat de persoon waarop het verzoek ziet bevoegd is om te handelen namens een rechtspersoon of onderneming en de nummers, bedoeld in artikel 2a, onderdeel b, of een bericht zonder deze informatie, wanneer de bevoegdheid van die persoon om te handelen namens de rechtspersoon of onderneming niet is vastgesteld.

F

Na artikel 11 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 11a. Bewaartermijnen in verband met DigiD Zakelijk Belastingdienst

1. De gegevens, bedoeld in artikel 2a, onderdeel a, onder 1°, worden maximaal 6 weken bewaard.
2. De gegevens, bedoeld in artikel 2a, onderdeel a, onder 2°, worden maximaal 5 jaar bewaard, met dien verstande dat de sessiegegevens slechts worden bewaard tot het moment van uitloggen door de gebruiker van DigiD Zakelijk Belastingdienst.
3. De gegevens, bedoeld in artikel 2a, onderdeel a, onder 3°, 4° en 5°, worden bewaard zo lang de gebruiker van DigiD Zakelijk Belastingdienst is ingelogd.
4. De nummers, bedoeld in artikel 2a, onder b, worden maximaal 6 weken bewaard.

5. Een reservekopie van alle in dit artikel genoemde gegevens wordt maximaal 4 maanden bewaard nadat de bewaartermijnen bedoeld in de andere leden van dit artikel zijn verlopen.

ARTIKEL II

Dit besluit treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de daarbij behorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,

W.J.M. Aerdts

Nota van toelichting

I Algemeen deel

1. Inleiding

De Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) draagt, op grond van artikel 5 van de Wet digitale overheid (Wdo), zorg voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de generieke digitale infrastructuur. In het eerste lid wordt bepaald welke voorzieningen in ieder geval tot die generieke digitale infrastructuur behoren. Op grond van het vijfde lid van artikel 5 van de Wdo kunnen bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels worden gesteld over andere voorzieningen dan de voorzieningen die in het eerste lid van dat artikel worden genoemd.

Met dit besluit wordt een nieuwe voorziening onder de verantwoordelijkheid van de Minister van BZK geïntroduceerd. De minister wordt zo verplicht deze voorziening aan te bieden. Het gaat om DigiD Zakelijk Belastingdienst, waarmee natuurlijke personen die volledig zelfstandig bevoegd zijn om te handelen namens een onderneming in ieder geval kunnen inloggen bij het portaal Mijn Belastingdienst Zakelijk, waar aangifte van verschillende belastingen kan worden gedaan. Met dit besluit wordt verder bepaald welke persoonsgegevens deze voorziening verwerkt, aan wie deze worden verstrekt en hoe lang deze worden bewaard. De grondslag hiervoor is artikel 16, vierde lid, van de Wdo. Dit wijzigingsbesluit wijzigt daarvoor het Besluit digitale overheid.

2. Hoofdlijnen

2.1 Aanleiding

De overheid voert beleid op het terrein van toegang tot digitale overheidsdienstverlening. Met dat beleid wordt bewerkstelligd dat iedereen in Nederland onbelemmerd kan deelnemen aan de digitale samenleving en economie. De overheid draagt vanuit dit principe de verantwoordelijkheid en de zorg voor een infrastructuur waarin overheidsdienstverlening altijd toegankelijk is voor iedereen, in een stelsel waarin dit algemeen maatschappelijk belang leidend is. Dit geldt voor ondernemers net zozeer als voor burgers: zij zouden zich onder gelijke beginselen toegang moeten kunnen verschaffen tot overheidsdienstverlening.

Voor burgers is het op dit moment mogelijk om digitaal al hun zaken met de overheid te regelen via DigiD. Dit middel wordt door de overheid ontwikkeld en beheerd en is voor hen kosteloos in het gebruik. De taak voor de overheid om het publieke inlogmiddel voor burgers aan te bieden is geregeld in de Wdo. Ondernemers moeten hun zaken met de overheid, en daarmee ook het voldoen aan wettelijke verplichtingen zoals het doen van belastingaangifte, regelen via een privaat inlogmiddel. Voor dit inlogmiddel moeten ze jaarlijks betalen.

Tijdens het debat dat is gevoerd over de Wdo is vanuit het parlement naar voren gebracht dat de mogelijkheid om kosteloos, met een door de overheid uitgegeven publiek middel belastingaangifte te doen, ook voor bedrijven beschikbaar zou moeten zijn: het is principieel onjuist om te moeten betalen voor het doen van belastingaangifte.[1]

Om die reden is destijds voorzien in een tijdelijke compensatieregeling, waarmee het aanschaffen van een inlogmiddel specifiek voor het doen van belastingaangifte werd gecompenseerd, totdat het hiervoor genoemde publieke inlogmiddel beschikbaar zou komen. De tijdelijkheid van de compensatieregeling en het streven om een kosteloos publiek inlogmiddel in te voeren, is uiteengezet in de kamerbrief van de Staatssecretaris van BZK van 14 juli 2021 en is daarna

[1] Zie de motie-Middendorp c.s., Kamerstukken II, 2019/20, 34972, nr. 27.

meermaals aan de orde gekomen in de beantwoording van vragen van de Tweede Kamer. [2] Jaarlijks kunnen ondernemers bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) compensatie aanvragen voor de kosten van het aangeschafte inlogmiddel. Aan het financiële aspect van de wens is daarmee voldaan. Echter, zolang inloggen met een publiek middel niet mogelijk is, blijven er belangrijke beperkingen bestaan. Dit wordt hieronder uiteengezet.

Bij de toegang tot de digitale overheid, en met name bij de toegang tot een essentiële dienst als de Belastingdienst, moeten er zo min mogelijk drempels bestaan. Daarvan is wel sprake als bedrijven eerst via een private partij een inlogmiddel moeten aanschaffen.

Het moeten betalen voor het doen van belastingaangifte werpt naast een financiële drempel ook andere drempels op. Bedrijven zijn genoodzaakt om tijd en moeite te investeren in bijvoorbeeld het kiezen van een leverancier, het verdiepen in de contractvoorwaarden en de afhandeling van de facturering. Wanneer inloggen met een publiek middel mogelijk is, scheelt het dus ook aanzienlijke administratieve lasten voor ondernemers.

Ondernemers hechten er vanuit principieel oogpunt waarde aan dat zij hun zaken met de overheid kunnen regelen via diezelfde overheid. Dit staat los van het feit dat private inlogmiddelen, door de afspraken die zijn gemaakt, net zo veilig en betrouwbaar zijn als een publiek inlogmiddel. Zo heeft een deel van de huidige gebruikers van private inlogmiddelen toch principiële bezwaren tegen het aanleveren van hun (gevoelige) persoonsgegevens bij een private partij. Dit blijkt uit de klachten die binnen zijn gekomen bij de Belastingdienst. Deze ondernemers vertrouwen erop dat de overheid rechtmatig omgaat met hun persoonsgegevens. Dit komt door de publieke functie van de overheid die hierbij van belang wordt gevonden. Daar komt bij dat een publiek inlogmiddel kan functioneren als vangnet in de situatie dat private inlogmiddelen onverhoopt niet goed zouden functioneren.
Het voorgaande maakt de stap om te voorzien in een publieke mogelijkheid naast de private mogelijkheden, voor volledig zelfstandig bevoegd bestuurders van bedrijven die enkel en alleen een inlogmiddel nodig hebben om hun belasting te betalen, gerechtvaardigd.

In de Kamerbrief van 14 juli 2021 heeft de staatssecretaris van BZK de Tweede Kamer geïnformeerd over deze publieke voorziening voor toegang tot dienstverlening van de Belastingdienst aan volledig zelfstandig bevoegde bestuurders, in ieder geval voor het portaal Mijn Belastingdienst Zakelijk, waar ondernemers verschillende belastingaangiften kunnen doen. De technische oplossing die voor deze doelgroep is uitgewerkt, is DigiD Zakelijk Belastingdienst. De noodzaak om, naast het publieke burgermiddel DigiD, ook een kosteloze publieke voorziening voor bedrijven en organisaties ter beschikking te stellen, is in diverse debatten in het kader van de parlementaire behandeling van de Wdo bediscussieerd, aangevuld met een motie van het Kamerlid Van der Molen, die het kabinet oproept om te onderzoeken op welke wijze een geïntegreerd burger- en bedrijfs- en organisatiemiddel tot stand gebracht kan worden.[3]

De Belastingdienst heeft in samenwerking met BZK voor de doelgroep op wie de compensatieregeling nu gericht is (volledig zelfstandig bevoegd bestuurders, in de regel kleine ondernemers) het mogelijk gemaakt om met DigiD Zakelijk Belastingdienst in te loggen. Wanneer inloggen mogelijk is met dit publieke middel, heeft een beperkte groep kleine ondernemers de keuze om bij de Belastingdienst in te loggen via de overheid, of via een private partij. Het gaat hier alleen om volledig zelfstandig bevoegd bestuurders van ondernemingen. Dit houdt in dat alleen kleine ondernemers gebruik kunnen maken van DigiD Zakelijk Belastingdienst, voor wie geldt dat ze alleen voor het doen van belastingaangifte een privaat inlogmiddel moeten aanschaffen.

Voor eenmanszaken en grote ondernemingen is de aanschaf van een inlogmiddel louter ten

[2] Kamerstukken II 2020/21, 34972, nr. 53, Aanhangsel Handelingen II 2021/22 nr. 3782, Aanhangsel Handelingen II 2022/23 nr. 1364, Kamerstukken II 2023/24, 26643, 1073.
[3] Motie Middendorp c.s., Kamerstukken II, 2019-2020, 34972, nr. 27 en Kamerstukken II 2019-2020, 34972, nr. 32. Brief van de staatssecretaris van Financiën, Kamerstukken II, 2019-2020, 34972, nr. 44.

behoeve van het doen van belastingaangifte niet aan de orde. Eigenaren van eenmanszaken kunnen gebruikmaken van DigiD. Daarmee is voor deze doelgroep een publiek inlogmiddel voorhanden. Voor grote ondernemers geldt dat zij een privaat middel niet alleen gebruiken voor het doen van belastingaangifte, maar ook om diensten af te nemen bij andere (overheids)organisaties en commerciële dienstverleners. Daarmee levert de aanschaf van een privaat inlogmiddel voor deze doelgroep meer nut op.

Dit besluit creëert een publieke taak, die inhoudt dat de Minister van BZK verantwoordelijk is voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de voorziening DigiD Zakelijk Belastingdienst. Verder wordt de grondslag voor de gegevensverwerkingen en de termijnen die gelden voor het bewaren van die gegevens geregeld. Met dit wijzigingsbesluit worden deze regels ingevoegd in het Besluit digitale overheid, waarin al soortgelijke regels over andere voorzieningen zijn opgenomen.

2.2 Werking DigiD Zakelijk Belastingdienst

Met DigiD Zakelijk Belastingdienst kan een natuurlijke persoon die volledig zelfstandig bevoegd is namens een bedrijf of organisatie te handelen, langs digitale weg diensten afnemen bij de Belastingdienst en zo voldoen aan de wettelijke verplichting tot het doen van belastingaangifte. DigiD Zakelijk Belastingdienst bestaat uit een combinatie van DigiD en een softwarevoorziening waarmee de handelingsbevoegdheid van de inloggende persoon (de gebruiker) wordt vastgesteld op basis van informatie uit het handelsregister. Gelet op de combinatie met DigiD gelden voor de voorziening de vereisten en het toezicht zoals die daarvoor gelden op basis van de Wdo.

De voorziening DigiD Zakelijk Belastingdienst werkt als volgt: de gebruiker selecteert op Belastingdienst.nl de optie Inloggen voor ondernemers, wordt vervolgens doorgeleid naar mijnzakelijk.belastingdienst.nl en logt daar in met DigiD. Door in te loggen met DigiD, verstrekt de gebruiker het eigen burgerservicenummer (BSN). De softwaremodule vraagt de gebruiker vervolgens om het KvK-nummer van het bedrijf of de organisatie waarvoor de dienst wordt afgenomen in te vullen, en verstrekt vervolgens het BSN en het KvK-nummer aan de Kamer van Koophandel (KvK). De KvK controleert met het ontvangen BSN en KvK-nummer op basis van gegevens uit het handelsregister of de gebruiker geregistreerd staat als volledig zelfstandig bevoegd bestuurder van het bedrijf of de organisatie met het opgegeven KvK-nummer. Wanneer de bevoegdheid van de gebruiker is vastgesteld, wordt een verklaring opgesteld waarin het resultaat van deze controle (combinatie BSN en KvK-nummer, aangevuld met RSIN) is vermeld. Die verklaring wordt via de voorziening verstrekt aan de Belastingdienst.

Indien de bevoegdheid niet met zekerheid kan worden vastgesteld, ontvangt de voorziening DigiD Zakelijke Belastingdienst hiervan een foutmelding. Er zijn 3 typen fouten: technisch probleem, onjuist KVK-nummer en niet bevoegd. Treden deze op dan wordt dit door Logius gemeld aan de gebruiker. Bij de foutmelding "niet bevoegd" wordt verder geen verklaring gegeven, maar wel het handelingsperspectief om een ander inlogmiddel te gebruiken. Na een foutmelding kan de gebruiker kiezen om een ander KVK-nummer in te voeren of hij breekt de inlog af. De gebruiker kan zich vervolgens melden bij de Belastingdienst. Ook de Belastingdienst weet niet waarom de bevoegdheid niet kan worden vastgesteld, maar kan wel handelingsperspectieven geven. Voorbeelden daarvan zijn: inschrijving bij KVK controleren of een ander inlogmiddel gebruiken.

2.3 Doelgroep

DigiD Zakelijk Belastingdienst kan worden gebruikt door natuurlijke personen die volledig zelfstandig bevoegd zijn om te handelen namens een bedrijf of organisatie. Het is hierbij niet relevant welke rechtsvorm het bedrijf of de organisatie heeft. De natuurlijk persoon is zelfstandig bevoegd om namens de organisatie te handelen als die:

- bij een rechtspersoon als bestuurder zelfstandig bevoegd is;
- bij een rechtspersoon als functionaris alleen/zelfstandig bevoegd is;
- bij een eenmanszaak de eigenaar is van de onderneming;
- bij een samenwerkingsverband de aansprakelijke is die onbeperkt bevoegd is;

- bij een persoon als gemachtigde met volledige volmacht gemachtigd is.

Het is dus niet van belang of de volledig zelfstandig bevoegde bestuurder handelt namens een rechtspersoon als een besloten vennootschap (bv) of een samenwerkingsverband als een maatschap of een vennootschap onder firma (vof). Zoals hiervoor aangegeven kunnen ook vertegenwoordigers van een eenmanszaak met deze voorziening inloggen. Deze mogelijkheid voor eenmanszaken bestaat naast de huidige mogelijkheid om in te loggen met DigiD. Om in te loggen moet de natuurlijke persoon beschikken over het eigen BSN en het KvK-nummer van het bedrijf of de organisatie namens welke wordt ingelogd. Verder kan de voorziening alleen worden gebruikt door medewerkers of gemachtigde derden van bedrijven of organisaties die over een volledige volmacht beschikken. Het is niet mogelijk om de voorziening te gebruiken voor medewerkers die slechts gedeeltelijk gevolmachtigd zijn.

3. Verhouding tot andere wet- en regelgeving

3.1 Wet digitale overheid

Uit het eerste lid van artikel 5 Wdo volgt dat de Minister van BZK zorgt draagt voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de generieke digitale infrastructuur. Uit artikel 5, vijfde lid, van de Wdo, volgt dat hier bij of krachtens algemene maatregel van bestuur regels over kunnen worden gesteld, waaronder met betrekking tot andere dan de in het eerste en tweede lid genoemde voorzieningen. De voorziening DigiD Zakelijk Belastingdienst is zo'n andere voorziening.

Artikel 16, vierde lid, van de Wdo, schrijft voor dat bij algemene maatregel van bestuur regels kunnen worden gesteld over de persoonsgegevens die worden verwerkt, aan wie deze gegevens worden verstrekt en hoe lang deze worden bewaard. Deze regels zijn uitgewerkt in het Besluit digitale overheid. Het voorliggende wijzigingsbesluit past het Besluit digitale overheid aan door nieuwe bepalingen toe te voegen over het aanbieden van DigiD Zakelijk Belastingdienst en het verwerken en verstrekken van persoonsgegevens die nodig zijn voor de werking van die voorziening.

3.2 *Mededingingswet*

Dit besluit legt de Minister van BZK een wettelijke verplichting op om zorg te dragen voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van een publiek bedrijfsmiddel. Daardoor kunnen volledig zelfstandig bevoegd bestuurders van ondernemingen kosteloos belastingaangifte doen via het portaal Mijn Belastingdienst Zakelijk en hebben zij de mogelijkheid om dit met een publiek inlogmiddel te doen. De taak om zorg te dragen voor een kosteloos publiek inlogmiddel geeft uitvoering aan een motie die door de Tweede Kamer is aangenomen.

Het gaat hier om het waarborgen van toegang tot een essentiële overheidsvoorziening met een door de overheid uitgegeven inlogmiddel: de mogelijkheid voor ondernemers om hun belastingaangifte te doen. Burgers kunnen al kosteloos en via een publiek middel, namelijk DigiD, belastingaangifte doen. Dit principe van kosteloze, veilige toegang via een publiek middel zou ook moeten gelden voor kleine ondernemers die een dergelijk middel louter nodig hebben om belastingaangifte te kunnen doen, omdat de huidige situatie belangrijke nadelen met zich meebrengt. Deze nadelen zien bijvoorbeeld op de kosten en de laagdrempeligheid van overheidsdienstverlening. Zie hiervoor paragraaf 2.1 van deze toelichting.

Omdat dit een publieke taak betreft die met dit besluit in regelgeving is vastgelegd, is geen sprake van een economische activiteit en is Hoofdstuk 4b van de Mededingingswet (Wet Markt & Overheid) niet van toepassing. Dit hoofdstuk richt zich op het voorkomen van concurrentieverstoringen op de markt in het geval overheden economische activiteiten zouden verrichten. Omdat deze taak van de overheid in het besluit is verankerd en gericht is op het

leveren van een publieke voorziening ten behoeve van het voldoen aan de wettelijke verplichting tot het doen van belastingaangifte, is geen sprake van economische activiteiten en valt deze activiteit buiten de reikwijdte van die wet.

4. Verwerking persoonsgegevens

4.1 Verwerken persoonsgegevens door DigiD Zakelijk Belastingdienst

Het doel van DigiD Zakelijk Belastingdienst is om aan de Belastingdienst een verklaring af te geven over de bevoegdheid van de gebruiker om als zelfstandig bestuurder namens een bedrijf of organisatie langs digitale weg diensten af te nemen, met als doel deze persoon daartoe toegang te verlenen. Om deze verklaring tot stand te brengen, verwerkt de Minister van BZK voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking, beveiliging en betrouwbaarheid van DigiD Zakelijk Belastingdienst, onderstaande gegevens.

Ten eerste verwerkt de minister ten behoeve van DigiD Zakelijk Belastingdienst het BSN en het KvK-nummer van de gebruiker, om te controleren of de gebruiker zelfstandig bevoegd is om in te loggen namens het bedrijf of de organisatie aan welke het opgegeven KvK-nummer toebehoort. Hierbij wordt ook het Rechtspersonen en Samenwerkingsverbanden Informatienummer (RSIN) verwerkt. Dit nummer fungeert ter vergemakkelijking van informatiedeling binnen de overheid.

Ten tweede wordt het voornemen van een gebruiker om in te loggen namens een onderneming verwerkt. Indien een bevoegdheidsrelatie wordt vastgesteld, wordt ook verwerkt in welke hoedanigheid de gebruiker namens het bedrijf of de organisatie handelt, zie hiervoor paragraaf 2.3 van deze toelichting.

Ten derde verwerkt DigiD Zakelijk Belastingdienst gedurende de inlogsessie enkele aan het gebruik gerelateerde gegevens, zoals het IP-adres, de kenmerken van de gebruikte software en hardware van het apparaat waarmee de gebruiker inlogt, handelingen van de gebruiker en het tijdstip van begin en einde van de inlogsessie en sessiecookies.

4.2 Verstrekken van persoonsgegevens door DigiD Zakelijk Belastingdienst

De Minister van BZK verstrekt ten behoeve van DigiD Zakelijk Belastingdienst gegevens aan de KvK (om informatie te verkrijgen over de bevoegdheid van de gebruiker om te handelen namens een rechtspersoon of onderneming) en aan de Belastingdienst (als reactie op het verzoek om informatie over de identiteit en de bevoegdheid van de gebruiker).

Aan de KvK worden het BSN van de gebruiker en het het KvK-nummer van de organisatie verstrekt. Die gegevens zijn nodig om in het handelsregister na te kunnen gaan of de gebruiker bevoegd is om namens de rechtspersoon of onderneming te handelen. Het BSN wordt in een versleutelde of afgeleide vorm verstrekt aan de KvK.

Wanneer DigiD Zakelijk Belastingdienst de identiteit van de gebruiker, alsmede het feit dat die persoon bevoegd is namens het bedrijf of de organisatie te handelen, heeft vastgesteld, wordt een verklaring daarvan, samen met RSIN van het bedrijf of de organisatie namens welke wordt ingelogd aan de Belastingdienst verstrekt.

4.3 Bewaartermijnen

Als gevolg van de in hierboven beschreven processen is het bewaren van de verwerkte gegevens na het afgeven van een verklaring niet meer nodig. Met het oog op dataminimalisatie is de bewaartermijn daarom gesteld op de duur van de sessie. Na een sessie moeten de gegevens zo snel mogelijk worden verwijderd. Dit gebeurt dan ook voor de volgende gegevens: het gegeven dat die gebruiker voor een rechtspersoon of onderneming in wil loggen, het gegeven dat die gebruiker volledig zelfstandig bevoegd is om te handelen namens een rechtspersoon of onderneming en gegevens die relevant zijn voor de adequate werking van de voorziening.

Een uitzondering geldt voor het BSN. Dit nummer wordt maximaal zes weken bewaard. Een andere uitzondering geldt voor de gebruiksgegevens. Deze worden bewaard ten behoeve van het detecteren en herstellen van misbruik of fraude. Voor dit type gegevens geldt een bewaartermijn van ten hoogste vijf jaar. Sessiegegevens, die enkel worden verwerkt voor het functioneren van de voorzieningen, zijn ook gebruiksgegevens, maar deze moeten na de sessie worden verwijderd, omdat voor het bewaren daarvan geen aanleiding is. Verder worden gegevens verwerkt die nodig zijn voor contact met de publieke dienstverleners voor welke DigiD Zakelijk Belastingdienst een verklaring opstelt. Die gegevens worden bewaard zolang de desbetreffende dienstverlener gebruik maakt van de voorzieningen en ten hoogste vijf jaar daarna.

De bewaarde gegevens en de bewaartermijn ervan zijn in lijn met de gegevens en termijnen voor andere voorzieningen in het Besluit digitale overheid.

5. Verhouding tot de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG)

5.1 Algemene verordening gegevensbescherming

De AVG heeft rechtstreekse werking in Nederland en in dat verband bevat dit besluit enkel bepalingen die aanvullend zijn op of de uitwerking vormen van de waarborgen van de AVG ten aanzien van de bescherming van persoonsgegevens. Andersom is het zo, dat voor alles wat dit besluit niet regelt over de verwerking van persoonsgegevens, de bepalingen van de AVG gelden, zoals voorschriften over transparantie en de rechten van inzage en rectificatie. De diverse aspecten van de bescherming van persoonsgegevens in verband met dit besluit, worden hieronder nader toegelicht.

5.2 Grondslag voor verwerking

De grondslag voor de gegevensverwerking ten aanzien waarvan dit besluit regels stelt over de verstrekkingsmogelijkheden en bewaartermijnen is gelegen in artikel 16 van de Wdo. In dat artikel is vastgelegd dat de Minister van BZK persoonsgegevens verwerkt die noodzakelijk zijn voor de goede uitvoering van taken en verplichtingen die voortvloeien uit de Wdo. Eén van die taken, waarop dit besluit gebaseerd is, is de verplichting van de Minister van BZK om zorg te dragen voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de generieke digitale infrastructuur (artikel 5, eerste lid, van de Wdo). Een onderdeel hiervan is infrastructuur die het mogelijk maakt dat een elektronische verklaring wordt afgegeven waaruit blijkt dat een natuurlijke persoon, onderneming of rechtspersoon gemachtigd is namens een andere natuurlijke persoon, onderneming of rechtspersoon op te treden bij de toegang tot elektronische dienstverlening (artikel 5, eerste lid, onderdeel b, van de Wdo). Daarmee is de verwerking rechtmatig op grond van de in artikel 6, eerste lid, onderdeel e, van de AVG, genoemde rechtsgrond (verwerking noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang), in samenhang met artikel 6, derde lid, onderdeel b, van de AVG (bedoelde rechtsgrond moet worden vastgelegd bij lidstatelijk recht dat op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is).

De Minister van BZK verwerkt ten behoeve van DigiD Zakelijk Belastingdienst het BSN. Wat betreft de verwerking van het BSN bepaalt artikel 87 van de AVG dat bij nationaal recht specifieke voorwaarden kunnen worden gesteld voor de verwerking van een nationaal identificatienummer. De Uitvoeringswet AVG regelt in het kader van het gebruik van wettelijk voorgeschreven nummers dat voor de verwerking van het BSN dient te worden voorzien in een wettelijke grondslag. Artikel 16, eerste lid, van de Wdo, biedt die grondslag voor overheidsorganisaties. Het BSN wordt versleuteld verstuurd naar de Kamer van Koophandel.

5.3 Proportionaliteit en subsidiariteit

De rechtvaardiging van verwerking van persoonsgegevens moet worden beoordeeld met inachtneming van de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit. Het gaat hierbij over de

afweging of het doel van de verwerking in verhouding staat tot de inbreuk op de privacy van gebruikers.

Wat betreft de eis van proportionaliteit is relevant of de verwerking van persoonsgegevens, waarvoor in dit besluit een grondslag wordt gecreëerd, evenredig is met het doel van die verwerking. Bij dit besluit is die afweging gedurende het gehele proces steeds opnieuw gemaakt (*privacy by design*). DigiD Zakelijk Belastingdienst zorgt ervoor dat kosteloos belastingaangifte kan worden gedaan via een inlogmiddel uitgegeven door de overheid, wat gunstig is voor (bestuurders van) bedrijven en organisaties behorende tot de doelgroep. Verder verwerkt DigiD Zakelijk Belastingdienst alleen de persoonsgegevens die noodzakelijk zijn om de voorziening beschikbaar te kunnen stellen, in stand te kunnen houden, te laten werken en beveiligen en betrouwbaar te houden. Het BSN speelt hierbij een cruciale rol. Met het oog op het beginsel van dataminimalisatie is derhalve geborgd dat slechts gegevens worden verwerkt die noodzakelijk zijn voor het vaststellen of een natuurlijke persoon volledig en zelfstandig bevoegd is te handelen namens een bedrijf of organisatie. Het besluit heeft kortom veel positieve effecten voor de doelgroep, terwijl er weinig/geen negatieve effecten zijn ten opzichte van de situatie hiervoor. Aan de eis van proportionaliteit is derhalve voldaan.

Wat betreft de eis van subsidiariteit moet worden bezien of er nog andere, minder ingrijpende manieren zijn om het doel te bereiken. Ook aan die eis is voldaan, omdat de vaststelling van de bevoegdheid niet kan plaatsvinden op minder ingrijpende wijze dan de wijze die bij dit besluit is voorzien.

6. Gevolgen en uitvoerbaarheid

6.1 Regeldruk

Het verkrijgen van een inlogmiddel door volledig zelfstandig bevoegd bestuurders zal minder tijd in beslag nemen en bovendien geld besparen. De regeldruk voor deze doelgroep zal daarmee afnemen. Zij hoeven allereerst geen compensatie meer aan te vragen bij de RVO ad EUR 24,20 per jaar voor het middel dat zij nu moeten aanschaffen enkel om belastingaangifte te kunnen doen.

Voor het aanvragen van deze compensatie heeft een bedrijf of organisatie ongeveer 30 minuten nodig om de beschikbare informatie over de compensatieregeling tot zich te nemen. Het doen van de aanvraag bij de RVO is vrij eenvoudig, maar vergt jaarlijks ruim 10 minuten. Tot nu toe keert de RVO zo rond de 11.000 compensaties per jaar uit.

DigiD Zakelijk Belastingdienst verlaagt de regeldruk daarom incidenteel met 5.500 uur (11.000 * 30 minuten) en jaarlijks met 1.833 uur (11.000 * 10 minuten).

6.2 Gevolgen/kosten voor het Rijk

De kosten voor DigiD zakelijk Belastingdienst worden gedragen door de Rijksbegroting Hoofdstuk IX Financiën en Nationale Schuld.

6.3 Gevolgen/kosten voor aanbieders van private inlogmiddelen

Sinds eind 2020 is voorzien in een tijdelijke compensatieregeling voor de aanschaf van een privaat inlogmiddel, totdat een publiek inlogmiddel gereed zou zijn. Vanaf de kamerbrief van 14 juli 2021 is het voor de private aanbieders duidelijk dat de compensatieregeling van tijdelijke aard was, totdat een publiek alternatief beschikbaar zou komen.[4]

[4] Bijvoorbeeld: Kamerstukken II 2020/21, 34972, nr. 53 en Kamerstukken II 2022/23, nr. 1364.

7. Toezicht en handhaving

Het toezicht op de naleving van de bepalingen in dit besluit over de verwerking van persoonsgegevens geschiedt door de Autoriteit persoonsgegevens (artikel 6 Uitvoeringswet AVG), wat betreft toezicht op de beveiliging van persoonsgegevens (artikel 51, eerste lid, AVG in samenhang met artikel 32 AVG).

8. Advies en consultatie

8.1 Autoriteit Persoonsgegevens (AP)

Over het onderhavige besluit is advies gevraagd aan de AP. De AP heeft aangegeven geen aanmerkingen op het voorgelegde concept van de regeling te hebben.

8.2 Adviescollege toetsing regeldruk (ATR)

Dit besluit is in de voorbereidende fase voorgelegd aan het ATR. Het ATR heeft het dossier niet geselecteerd voor een formeel advies, omdat het geen omvangrijke gevolgen voor de regeldruk heeft.

8.3 Internetconsultatie

Dit besluit heeft tussen 17 juni en 29 juli 2024 voorgelegen ter internetconsultatie. Hierop is een aantal reacties gekomen. Waar nodig hebben deze reacties tot aanpassing van deze toelichting geleid.

De meeste reacties vroegen om verduidelijking van de reikwijdte en de doelgroep. Naar aanleiding hiervan is de doelgroep nadrukkelijker onderbouwd in paragraaf 2.3 van deze toelichting.

Verder is er een aantal vragen gesteld over de versleuteling van het BSN. In paragraaf 5.2 van deze toelichting is verduidelijkt dat het BSN versleuteld verstuurd wordt naar het de Kamer van Koophandel.

Ook is aandacht gevraagd voor de toekomstige samenhang van deze voorziening met de eIDAS-ontwikkelingen. Bij de verdere ontwikkeling wordt hier rekening mee gehouden, echter dit is breder dan onderhavig besluit.

Eveneens is verduidelijkt dat de eisen op basis van de Wdo voor DigiD en toezicht ook voor deze voorziening van toepassing zijn.

Verder is naar voren gebracht dat er door marktpartijen al een publiek zakelijk middel wordt aangeboden en dat dit middel ook kan worden gebruikt door zelfstandig ondernemers bij de Belastingdienst. Echter, een inlogmiddel dat wordt aangeboden door een private partij is geen publiek (van rijkswege uitgegeven) middel. Dit laatste is juist de wens van de Tweede Kamer geweest, zoals uitgedrukt in de motie-Van der Molen. Daarnaast kleven er een aantal bezwaren aan het aanbieden van louter private inlogmiddelen. Dit wordt in paragraaf 2.1 van deze toelichting uiteengezet.

Verder is naar aanleiding van een aantal vragen in paragraaf 2.2 van deze toelichting verduidelijkt welk proces wordt doorlopen wanneer de voorziening niet met zekerheid kan vaststellen of een gebruiker behoort tot de doelgroep.

9. Inwerkingtreding

Het moment van inwerkingtreding van dit besluit wordt bepaald bij koninklijk besluit. Bij dat besluit wordt toegelicht hoe het moment van inwerkintreding zich verhoudt tot het kabinetsbeleid inzake vaste verandermomenten voor regelgeving.

II Artikelsgewijze toelichting

Artikel I

Onderdeel A (artikel 1)
Met dit onderdeel wordt een tweetal veelvoorkomende begrippen aan de definitiebepaling toegevoegd.

Onderdeel B (artikel 1b)
De Minister van BZK draagt, ingevolge artikel 5 van de Wdo, zorg voor de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de generieke digitale infrastructuur. Artikel 5, vijfde lid, van de Wdo, bepaalt dat bij of krachtens algemene maatregel van bestuur, met het oog op de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking en beveiliging van de generieke digitale infrastructuur, regels kunnen worden gesteld, die ook betrekking kunnen hebben op andere dan de voorzieningen die worden aangeduid en die worden genoemd in het eerste en tweede lid van artikel 5 van de Wdo.

Dit artikel geeft invulling aan artikel 5, vijfde lid, van de Wdo. Er wordt geregeld dat de minister, naast de voorzieningen die in artikel 5, eerste en tweede lid, van de Wdo, zijn opgenomen ook zorg moet dragen voor DigiD Zakelijk Belastingdienst. DigiD Zakelijk Belastingdienst maakt het voor een natuurlijke persoon die zelfstandig bevoegd is om namens een onderneming of rechtspersoon te handelen, in ieder geval mogelijk om in te loggen bij de Belastingdienst op Mijn Belastingdienst Zakelijk.

Onderdeel C (artikel 2a)
Met dit onderdeel wordt een artikel ingevoegd waarmee de verwerking van persoonsgegevens ten behoeve van DigiD Zakelijk Belastingdienst wordt geregeld. DigiD Zakelijk Belastingdienst wordt door de Minister van BZK beheerd. Op grond van artikel 2a is het de minister toegestaan om in verband met de inrichting, beschikbaarstelling, instandhouding, werking, beveiliging en betrouwbaarheid van DigiD Zakelijk Belastingdienst persoonsgegevens te verwerken. Het gaat om gegevens die nodig zijn om vast te stellen dat een bepaalde natuurlijke persoon bevoegd is om zelfstandig namens een onderneming of rechtspersoon te handelen. In het algemene deel van deze toelichting is uitgebreid ingegaan op de persoonsgegevens die in dit artikel worden genoemd.

Onderdeel D (artikel 6)
Met onderdeel D wordt aan artikel 6 van het Besluit digitale overheid een lid toegevoegd, waarin wordt geregeld dat de minister aan DigiD Zakelijk Belastingdienst het BSN verstrekt van de gebruiker van DigiD Zakelijk Belastingdienst.

Onderdeel E (artikel 6a)
Met onderdeel E wordt een artikel ingevoegd dat het verstrekken van persoonsgegevens door DigiD Zakelijk Belastingdienst regelt. DigiD Zakelijk Belastingdienst verstrekt aan de Kamer van Koophandel gegevens ten behoeve van het verkrijgen van een verklaring over de bevoegdheid van een natuurlijke persoon om te handelen namens een rechtspersoon of onderneming. Aan de Belastingdienst verstrekt DigiD Zakelijk Belastingdienst een verklaring dat de persoon waarop het verzoek ziet, bevoegd is om te handelen namens een rechtspersoon of onderneming. Wanneer de bevoegdheid van die persoon om te handelen namens de rechtspersoon of onderneming niet is vastgesteld, wordt een bericht zonder deze informatie verstrekt.

Onderdeel F (artikel 11a)
Met dit onderdeel wordt een artikel toegevoegd waarin de maximale bewaartermijnen worden geregeld voor de gegevens die voor DigiD Zakelijk Belastingdienst worden verwerkt. In paragraaf 4 van het algemene deel van deze toelichting wordt ingegaan op deze bewaartermijnen.

Artikel II

Dit artikel regelt de inwerkingtreding.

De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,

W.J.M. Aerdts

Intern gebruik